

RĂVAȘUL

Editor și redactor resp.:

Petru P. Barițiu

Adresa: Jokai u. 6.

Pe 1 an (52 nri de câte 16 pag.) 6 cor.
Pe o jumăt. de an (26 de nri) 3 cor.

Intemeietorul foi:

Dr. E. Dăianu.

Stejarul.

De mult te-ascult și-ți plâng de jale,
Stejar în vifor legănat;
Mă sting de greul milei tale,
De vaerul tău trăgănat.
Când toamna-ți moare frunza 'n ramuri,
Vuind te sbați, suspini din greu,
De și-s'aude plânsu-n lanuri
Departa resonând mereu!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ai bătrânit în vârî de munte
Și ani de-arândul, zeci de zeci
Tot uragane, vremuri crunte,
Ți-a fost ursita să petreci.
Ce dor te uscă și te curmă,
De-ți lasă freamătul amar
Atâta jale crudă 'n urmă
Și atâta plânset înzădar?!

Bocești juneța ta apusă
Și anii mândrii, tinerești?!
S'au dus pe calea celor duse
Zădarnic plângi și-i mai cerșești!
Tu martor sfânt, din vremi păgâne
Și frate dulce 'n suferinti,
Șoptind îmi spui povești bătrâne
Și 'n vraja lor perdut m'aliniți.

Prin ceaţa veacurilor moarte
 Imi năzăresc, în zodia grea,
 Străbunii prigoniţi de soarte
 Cum se scutesc sub umbra ta,
 Imi pare, că-i zăresc la tine,
 Cum țeasă 'n taină visul lor,
 Li văd sub stele matutine,
 Cum plâng prin creii codrilor!

E viscol, văd, și iarnă rece,
 Te 'ncearcă negre vijelii,
 Dar, da-va Domnul de vor trece
 Si, mândru, iar vei înverzi!
 N'a fi tot iarnă și furtună,
 Va fi și soare pe pământ:
 Vom râde dulce împreună
 Perduți în dorul nostru sfânt!

Ion Roșioru.

Crestături.

— Programul de lucru — eată ceva rar în viața noastră! — pe care și l'a statorit comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“ pentru 1907, este admirabil și ar trebui să determine pe toți oamenii de bine a-l imita, alcătuiind astfel de reuniuni. Amintim câteva puncte. Se vor țineă întruniri agricole în Șura mică, Sășăuși, Jina, Turnișor, Șugag, Sibiiu (suburbiiul inferior) și Avrig. Se va țineă în comuna Săcădate o expoziție de vite de prăsilă (a 17-a), cu premii în bani. Se va sorta o vițea de rassa curată „Pinzgau“ între membrii din Gurarăului. Se vor distribui între membri galițe de tot soiul, apoi coșnițe și unelte pentru albinărit. Reuniunea va procura 13 vieri (ieri) de rassă engleză în vrăstă de 2 luni și li va distribui la câte un membru harnic

din comuna Apoldul rom., Mercurea Gârbova, Reciu, Cărpeneș, Poiana, Jina, Ludoș, Apoldul-sus, Amnaș, Topărcia, Dobârca și Rodu cu obligământul pentru membrul împărțit de al plăți în restimp de 2 ani, fără interese, și de a-l pune la timpul său la dispoziția proprietărilor de rămători în scopul reproducției. Intre membrii să vor împărți gratuit semințe de trifoiu, de luțernă și de napi de nutreț. Se vor împărți mai multe mii pădureți, meri peri, pruni, cireși, vișini, gutii etc. și se vor pune în vânzare cu preț redus mai multe sute altoi (meri.) Membriilor din Lancrem li-se dăruiesc câte 1 altoi *măr pătul*, care se va plantă prin anume trimiși în grădina fiecăruia. Obicinuitul curs de altoi pomi se va țineă în comuna Sibișel. Se vor escrie trei premii pentru cele mai bune monografii ale comunelor din comitat cari se vor tipări în editura Re-

uniunei. În sărbătorile Rusalilor se va aranja în comuna Ilimbav o expoziție de copii (a 2-a), împreună cu premii în bani. Se vor organiza *comiții agricole* cu chemarea de a stabili cauzele decreșterii populației și de a afla mijloacele de delăturare ale lor. Să va lucra la dezvoltarea simțului de economizare, în care scop, se vor distribui „Cassete de economizare.” Se va a lucra desăvârși școala practică economică din Săliște și se vor sprigini alcătuirile de școale de pomi comunale. Se vor pune la dispoziție spre folosire grapa de mușchi, plugul sistem Sack și alte unelte economice cu rezerva, că la dorință uneltele se pun în vânzare. — Așa ar trebui *lucrat* pre tutindenii și pe toate terenele, atunci ar fi *activitate* cu rod sigur, neatărnător de voia guvernelor.

— **Decadența morală în Franța.** Un învățat German contele Prado, a dat chiar acum o carte sub titlul acesta. Pentru a ilustra, unde poate ajunge un stat, fără religie, fără moralitate, credem a nu fi fără interes, unele date statistice din cartea aceasta.

Numărul populației stagnează sau decrește. Datele cele mai noi sunt:

în 1901	38,961.945
» 1906	39,252.267

creșterea: 29.322, adică

0.74%. Și mai trist e rezultatul dacă îl socotim după despărțăminte. Dintre 87 desp. numai în

32 a fost creștere, în 55 *decreștere*. Procentul nașterilor scade din an în an. Pe terenul național economic, ce-i drept, aflăm progres, dar și aceasta e o adevărată stagnare în raport cu statele vecine de ez. Germania.

Cele mai întristătoare date le aflăm însă pe *terenul moral*.

1. *Nașterile nelegiuite* au fost:

1821—80 % 7.3

1880—90 » 8.4

1890—1900 » 9

2. *Sinuciderile*: 1871—75 cu totul: 5276.

1896—1900 cu totul 9186, adică o creștere de % 65.

3. *Divorțurile*: 1885 au fost 4123

1886—1890 » » 5618

1901—03 » » 9069

În 18 ani o creștere de 129%!

Și mai interesantă e statistica, dacă căutăm durata căsătoriilor. După căsătorie de 1 an au fost divorțuri în 1886: 109 în 1901: 457. După căsătorie de 1—5 ani au fost divorțuri în 1886: 836 în 1901: 3398. După căsătorie de 5—10 ani au fost divorțuri în 1886: 1608 în 1901: 3900.

Netăgăduit, că începutul decadenței coincide cu începutul anticreștinizmului și ateizmului, — și a crescut, de când au șters și din școli studiul religiunii. Înțâdar, bine a zis încă acum 30 ani, șeful *centrului* din Germania, Windhorst: »Franța nu se va întrema, până nu se va întoarce iară la D-zeu«!

nob.

Vorbe ale inimei de I. C. Lavater.

Pășește pe calea dreptății, a datoriei și a dragostei și nu aștepta apoi nici sfatul amicului și nici a inamicului.

*

De-ai făcut vr'un bine, laudă pe D-zeu care te-a învrednicit să-l poți face.

*

Dragostea adevărată preface visul vieții în adevăr.

Ceva despre ziarele româneşti la noi.

Dacă este adevărat, că ziarele noastre n'au ajuns în halul şi decadenţa celor de dincolo, că din dicţionarul redacţiilor de aici ne lipsesc cuvintele şi espresiile, de cari băjbăe o bună parte a »presei-revolver« din regat — în frunte stau se înţelege, spurcăciunile jidoveşti — că lipsesc »ştirile mărunte« de pe pagina ultimă, sau penultimă, un adevărat scandal în veacul al XX-lea şi un bun izvor de câştig mârşav aproape al tuturor ziarelor mari ungureşti (la noi încă se introducea de mai sta mult Birăuţiu în fruntea »Poporului român«), trebuie să recunoaştem însă, că nu sunt oglinda fidelă a năcazurilor şi lipselor, de cari suferim, nu sunt ceea ce ar trebui să fie în împrejurările, cari trăim, după cultura ce o avem şi idealurile spre cari tindem.

Fiecare foaie, care se plăteşte cu bani scumpi une ori, strânşi cu sudoare şi lacrimi vărsate pe brazda aspră în arşiţa soarelui, ar trebui să fie o şcoală bună, harnică a noastră, a tuturor, unde să se întâlnească capetele luminate, inimile conduse de aceeaş lubire mare, neţărmurită faţă de neam şi faţă de viitorul lui, cari se pot încălzi de binele şi pot tremura de durerea şi năcazurile noastre. De aici ar trebui să pornească ideile mari, sfaturile înţelepte, aci să se desvălească relele de cari suferim, să se arete căile, pe cari ar trebui să mergem, şi acelea de cari trebuie să ne ferim. O şcoală, în fine, de iubire curată şi nefăţărită, de unde să căpătăm lumina sfântă a învăţăturei folositoare şi a cinstei.

Aşa au înţeles rolul gazetelor Asachi, Eliade, Cogălnicean Bariţiu şi toţi conducătorii vieţii noastre culturale.

Ori cine ceteşte ziarele de aici este izbit în primul rând de lucrurile fără folos, cari nu luminează, nu îndeamnă, ci înegresc hârtia, umplu cele trei sau patru pagini. Un articol de fond pe două coloane, făcând judecata guvernului — dela noi sau din alte ţări, asta e indiferent — câteva ştiri din dietă şi apoi urmează marele număr de noutăţi — adevărată muncă de forfecă — cari te pun în curent cu toate nezdăvăniile de pe cinci continente. Aci vom afla că dl x din statele unite, mare-milionar şi-a rupt un picior, d-l y şi-a puşcat muierea prin zând-o cu altul, celalalt domn din Japonia a căzut de pe cal şi nu i-s'a întâmplat nici o nenorocire şi aşa vine număr după număr, ajungem la anul al II. III. şi IV. D-l Z. devine bun

ziarist, mare conducător în scris al neamului amărit și asuprit a înfundat atâta și atâta vreme pușcăria și așa m. d.

Unele dau și ilustrații: un vlădică sârbesc mârșav, nește fakiri, cari își rup oasele — cu cari avem mare lipsă să facem cunoștință specială — și ca și la noutăți, tot felii de minciuni scoase din cutare ziar unguresc sau nemțesc.

Așa stau aproape toate foile noastre și mai ales celea așa numite populare.

Acestea nu sunt lucruri, cni să folosească năcazurilor celor ce le cetesc, ci cel mult ațită fantazia și îndestulesc curiositatea, pentru cari deocamdată nu avem bani de risipit. Noi nu avem o burghezime mare, puternică, bogată, care vrea să trăiască comod, să-și aibă ziarul cu noutăți din toată lumea, pe care să-l poată ceti în tihnă, tolănit în pat după prânz cu burta plină, cum au alte neamuri, dar avem în schimb sute de mii de țărani, pe cari îi mână sărăcia și prostia — două boale, de cari ar trebui să țină samă cu ori ce preț conducătorii gazetelor, cari bat calea oceanului la America, pe cari îi înșală jidovul din sat, în cari s'a încuibat concubinatul și beția, cari așteaptă cu ochii ridicați la cer, șoptind din buze: dă-ne Doamne o soarte mai bună.

În ajutorul acestora trebuie să stee, să-i învețe, să-i conducă toate foile, cari se numesc populare. Nu cunoașterea mișeliilor cutărui Polonyi și a scandalurilor politice ne va ferici, ci cultura, luminarea minții și a inimii.

Un pas înainte în privința aceasta face «Țara noastră». Asociațiunea însă ai fi trebuit să dea gratis membrilor săi foaia așa cum da până acum »Transilvania«.

Înainte de a încheia mai amintesc încă un rău de care pățimesc ziarele noastre: anunțurile de pe pagină ultimă.

În corpul gazetei de multe ori vezi strigându-se în gură mare: nu cumpărați dela străini, sprijiniți comercianții și industrieșii noștri românești și a. m. d. Pe pagina următoare însă vei găsi scris cu litere ca degetul numele atâtor Kohni și Morizi, unul vinde cisme, celalalt are pluguri bune, al treilea briciuri etc. Ție cetitorule nu ți-se pare ridicol?

Nu ar putea deveni pagina asta un loc de sfaturi, de sfaturi bune și cumiști așa cum dă dela o vreme »Tovărășia« care răspunde aci diferitelor întrebări, ce i-se pun din partea cetitorilor? Cred, că ar folosi mai mult.

În ce privește foiletonul, ziarele îi dau înainte cu prostii traduse sau originale.

Iustin Volbură.

Ludoşul Mureşului.

— Şcoala —

Fost-a şcoala română în Ludoşul de Mureş înainte de 1848 nime nu ştie s'o spună şi datele încă lipsesc. După 1850 pentru zidirea de şcoală rom. s'a asemnat şi s'a dat din locul comunal un teritor în formă triunghiulară şi în mărime de 150□. Pe acel loc destul de mic s'a edificat o şcoală de lemn, care fiind excepţionată, în 1882 s'a straformat după un plan nou, aprobat de mai marii bisericei. Abia însă s'a terminat zidirea şcoalei şi s'a început învăţământul, a fost de nou excepţionată pentru sala de propunere, ca necorâspunzătoare numărului mare a pruncilor de şcoală. Prin delăturarea unui părete între antişambră şi sala de învăţământ, aceasta s'a mărit, păreţii încă fiind înalţi şi subţiri în timp de iarnă era foarte friguroasă. Pe la 1892 protopretorele pe atunci B. M. aflând internul şcoalei acomodat pentru edificare de casă comunală, îl ceru spre acest scop, oferind pentru el preţul de 4000 cor. şi cu ameninţarea, că în caz de a nu-l ceda, va lăsa să tragă jos cinctura, prin care din locul comunal şi-a fost cuprins un teritor de 150□, cu care internul se mări la 300□. Luându-se în consideraţiune, că prin nevinderea locului ocupat pentru şcoală din cel comunal, internul şcoalei devine foarte mic — că edificiul şcoalei fiind slab, poporul nu este în stare să edifice pe el o şcoală, care să poată sta în faţă cu casele mari şi frumoase, ce se edificau în apropiere, s'a decis să se cedeze în schimb cu un alt intern comunal în mărime de 300□ şi pe lângă suma oferită de 4000 cor.

Acest târg fiind aprobat de superioritatea bisericească mai înaltă, din suma obţinută cu 1900 cor. s'a cumpărat intravilanul de astăzi şi casa aflată pe el fu strămutată în sală de învăţământ şi în locuinţă pentru învăţător. Internul obţinut prin schimb, dat în arândă, la început aducea 100 cor., care s'a ridicat la 400 cor. Cu banii din această arândă, cu restul 2100 cor. din cele 4000 cor. şi cu o repartiţiune pe popor de 500 cor. s'a edificat în 1903 şcoala de astăzi cu sala de propunere pentru 80 prunci, 2 chilli cinstite pentru învăţător cu podrum sub ele şi culină deosebită. Şcoala provăzută cu bănci solide şi colorate pentru prunci, două table, masă pentru doctente şi recvizitele de învăţământ preţuesc suma de peste 8000 cor.. zidită fiind în regie consta 7.500 cor. Casa, care fu adoptată interimal de şcoală s'a straformat în casă de locuit şi aduce şcoalei o arândă anuală de 190 cor.

Astfel şcoala din Ludoşul de Mureş, care pe la 1882 era în stare de nesuferit şi fără nici un venit, astăzi este nouă, corăspunzătoare tuturor recerinţelor legii şi cu un venit anual de 600 coroane.

Serisori din Blaj.

— O aniversară. —

Reuniunea *meseriaşilor* nostri de aici ne-a surprins plăcut în seara de 15 Febr. prin aranjarea unei şedinţe festive în onoarea prezidentului său *Gavril Precup*, profesor gimnazial.

Se împliniau patru ani de când »Reuniunea« stă sub conducerea acestui om de inimă şi meseriaşii nostri au ținut de datorinţa lor, să inaugureze anul al cincilea de conducere cu o frumoasă festivitate, care, în aceeaş vreme, era şi un act de bine meritată recunoştinţă.

În decursul celor patru ani espiraţi, meseriaşii nostri s'au putut convinge despre zelul şi dragostea, cu care au fost întâmpinaţi de cătră directorul lor, în toate privinţele.

S'au ținut serii întregi de serate literare, foarte multe producţiuni şi petreceri reuşite; ucenicii lor au fost împărtaşii de ajutoare în bani sau în vestimente; şi foarte mulţi din aceşti ucenici au fost premiaţi din partea numitei Reuniuni, pentru produse mai de seamă din branşa lor.

Ne-am pomenit astăzi, că meseriaşii nostri, atât de reslăţiţi mai nainte formează un corp compact, conştiu de importanta lui misiune întru închegarea noastră naţională.

Ne-am pomenit azi cu o puternică clasă de meseriaşi, încât Blajul ar putea servi chiar ca centru pentru a provedea cu meşeriaşi harnici şi inteligenţi multe alte oraşe ale noastre, a căror meseriaşi sunt, în cea mai mare parte, străini sau înstrăinaţi.

Rolul binefăcător al numitei societăţi iese şi mai mult în relief, dacă ne gândim la vremurile grele în cari trăim, la învăţăturile străine ale socializmului, care a încercat a-şi întinde mregea lui ademenitoare şi în sinul meseriaşilor nostri.

Câţi din ei nu ar fi căzut până acum jertfa acelor vorbe frumos sunătoare ale străinilor, dacă Reuniunea lor nu le era pavază şi îndreptar?

Dar să revin la serbare. În seara de 15 a l. c. prezidentul G. Precup a fost invitat la şedinţa festivă prin o delegaţie

a meseriașilor. Venind a fost întâmpinat cu vii aclamări. Cele două sale ale Reuniunii meseriașilor s'au dovedit prea mici, pentru a cuprinde întreg publicul de aici.

Corul meseriașilor sub conducerea Maistrului Iacob Mușan a executat două cântări, apoi viceprezidentul reuniunii A. Trifan a salutat în cuvinte calde pe d-l prezident, rugându-l să primească drept sămn al recunoștinței lor un mic cadou: portretul prezidentului, care de aci încolo va împodobi sala aceasta a ședințelor.

Cu aceste desvălește portretul prezidentului, lucrat în olei de prof. Flaviu Domșa, între aclamările publicului.

Emoționat, d. Precup spune câteva cuvinte de mulțămintă, accentuând că nu și-a făcut decât datorința de cărturar român și că și-o va îndeplini și de aci încolo, cu aceeaș dragoste și însuflețire.

În numele generației tinere d-șoara *Mariți Christian* salută cu multă căldură pe d-l prezident.

A mai urmat o declamare reușită, a d-lui *Baciu*, după care ședința s'a încheiat.

După ședință publicul s'a întrunit la un păhar de vin, petrecând câteva ceasuri împreună inteligența de aici și meseriașii în cea mai veselă dispoziție.

S'au rostit mai multe vorbiri între cari remarc pe aceea a părintelui protopop *Dr. E. Dăianu* dela Cluj, care se afla întâmplător aici și care și-a exprimat bucuria și surpriza plăcută pentru numărul cel mare al meseriașilor și pentru bunînțelegerea pe care o constată între ei.

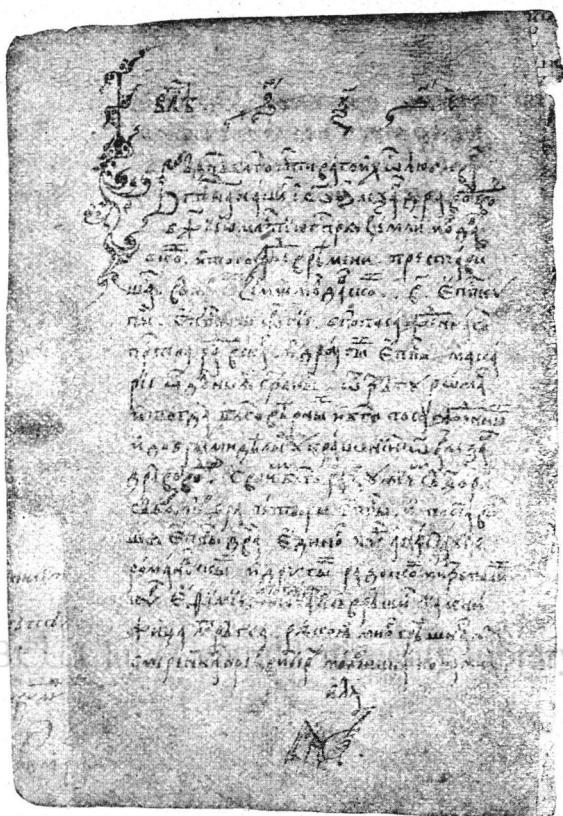
Lăudând acest act de recunoștință al meseriașilor noștri ne alăturăm și noi la manifestația de dragoste, ce au adus-o prezidentului lor, dorindu-i și noi: mulți ani de muncă inteligentă și rodnică!

Al. Paznic.

Echouri.

— »Răvașul« din Cluj, condus cu mult bun simț și cu bună experiență veche, se impune prin informația sa culturală și socială conștiincioasă, pe care nu o are altă revistă literară din Ardeal, și prin articole folositoare. Nr. 4 arată câteva din meritele naționale al răposatei scriitoare ardelenă Olga Dorina Poruțiu, prea puțin cunoscută și prețuită în viață. («Sămănătorul» nr. 5. VI.)

O pagină istorică.

— Dintr'un liturgier slavon, din 1558, păstrat în *Pata I.* Cluj. —

CRONICA.

— Înalt Preasfinția Sa *Metropolitul Victor* dela Blaj, împlinind Vineri, la 15 Febr. n. — serbătorea întimpinării Domnului — a 32-a aniversare a consacrării sale întru Episcop, a celebrat în aceasta sfântă zi liturgie solemnă cu mare asistență în catedrală și a rostit un frumos cuvânt pastoral. La aceasta serbare cu adevărat religioasă petrecută într'o cucernică liniște, Înalt preasfințitul Părinte este întimpinat de sigur de tot clerul și poporul credincios cu sincere urări de bine.

— *O pagină istorică* publicăm în facsimile pe pag. 145 a *Răvașului*. Este fotografiată de pe un liturgier slavon, dela 1558, găsit la biserica cea veche din Pata, și pus la dispoziția noastră de păr. Mihailă Hodârnău. Insemnătatea acestei notițe istorice cetitorii vor afla-o în numărul viitor și tâlcuirea ei va face-o într'un articol, scris anume pentru *Răvașul*, de d-l N. Iorga, lucru pentru care de acum exprimăm mulțumitele noastre distinsului istoriograf și scriitor.

— Din dieceza Orăzii-mari se publică concurs cu terminul 28 Febr. n. la parochiile vacante: Sanislău (venit congr. 1952 cor. 46 fil.) și Bedeu (venit congr. 1116 cor. 64 fil.). Au fost numiți Vas. Boros, cooperator în Șoncoiuș. Au fost hirotoniți întru preoți Vas. Barbul, Ioan Székely, Iuliu Pap și Ioan Zsiros. Clericul de a. al 4-lea Aug. Mihalca a fost făcut lector.

— Primariul Vienei, *Dr. Lueger* e greu bolnav. *Maiestatea Sa* s'a interesat viu de starea fruntașului său credincios; *Papa* i-a trimis binecuvântarea. Toți oamenii de bine, la cari se adaugă în deosebi Români, doresc însănătoșarea prețuitului bărbat.

— † *Vasilie Vlassa* preot gr.-cat paroch al Budiului de Câmpie, după lungi suferințe a încetat din viață pe neașteptate, în Cluj, unde venise să-și caute lecuire boalei sale de inimă, în noaptea de 17 Febr. n. 1907, în anul 52-lea al vieții, 24-lea al căsătoriei și preoției sale, deplâns de număroasa sa familie și de fii săi sufletești, de cari așa departe și-a sfârșit munci-toarea sa viață. Inmormântarea i-s'a făcut din capela spitalului »Carolina« din Cluj, după ritul bisericei rom. gr.-cat. Marți în 19 Febr. n. 1907 la oarele 2 d. a. A celebrat protopopul Clujului *Dr. E. Dăianu*, care a și predicat, asistat de *Valeriu Pop* din Cluj-Mănăștur și *Ios. Bogdan* din Suceag. În veci pomenirea lui!

— *Maiestatea Sa* a dăruit preagrațios câte 200 cor. pentru zidirea bisericei gr.-cat. din Porumbacul din sus (com. Făgăraș și Secătura (com. Solnoc-Dobâca).

— D-l *Tutoveanu*, dela Bârlad, ne trimite un apel izvorit din cel mai tiner și cald entuziasm și din o adevărată înțelegere a nevoilor noastre sociale, prin care ne cheamă să jertfim din prisosul nostru pentru întemeierea unei biblioteci publice în Bârlad. Indemnăm cu toată dragostea pe autori, pe editori, pe bibliofili să ajute această nobilă pornire de luminare, căci știut este, că numai prin lumină și cultură vom fi în stare să însămnăm ceva, să realizăm unitatea culturală și să ne apropiem de acele ținte ideale, cari nu se pot isprăvi cu vorba, dar pe cari le simte ori care Român din adâncul

sufletului său, și pe cari le atinge d-l Tutoveanu așa de frumos și cu atâta încredere în izbândi.ea lor.

N'ar strica, dacă toate puterile noastre mai mult în direcția aceasta le-am cheltui, renunțând la deșarta întrecere de a produce cât mai mult, fără să avem mușterii și cumpărători cărora să le desfacem marfa de o calitate așa de îndoelnică.

Un candidat de avocat cu praxă estinsă, care pe lângă l. română și maghiară posedă și l. germană, ar dori să între cu începutul lui Martie n. într'o cancelarie advocațională. Informațiuni să pot căpăta la administrația „Răvaşul“. —

— I. P. Sa Metropolitul *Dr. Victor Mihalyi* a dat 1000 cor. ajutor la edificarea casei parohiale din Cojocna.

— *Reuninnea română de cântări »Hilaria«* din Oradea-mare invită la concertul urmat de dans ce-l va aranja Mercuri la 14/27 Februarie a. c. cn concursul binevoitor al d-șoarelor Nora Kiss și Mărioara Șteer, în sala mare dela »Arborele verde (Zöldfa). Inceputul precis la 8 oare seara. Prețul de intrare: pentru o persoană 3 cor. pentru o familie 8 cor. Suprasolviri marinimoase se primesc cu mulțămیتă la adresa cassarului Ioan Petra funcționar la «Bihoreana» și se vor cvita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat fondului reuniunii și mesei ștudenților.

— Broșura »Biserica lui Bob în Cluj« scrisă de d-l Dr. E. Dăianu și oferită pentru acoperirea cheltuielilor de reparație a vechii biserici, află tot mai multe inimi, cari sub chipul unei propagande culturale fac darul ajutorului la aceasta biserică. Insemnăm: *Atanasie Pantea*, cleric al diecezei Lugojului a desfăcut în Timișoara broșuri în preț de 10 cor. D-l Dr. *Laurențiu Pop*, bunul Român din Abrud, care este directorul »Aurariei« a trimis pentru 20 es. 26 cor. *Ioan Albon* inimosul preot din Doștat, după ce a desfăcut în cercul său 5 es. — dintre cari unul plătit de S. Crăciun cu 2 cor. — a mai cerut 1 es. honorându-l cu 5 cor.

— † *Aurelia Feldrian n. Solomon* directoara internatului gr.-cat. de fete din Blaj, după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul suflet Sâmbătă, în 16 Febr. n. la oarele 10 seara, împărțită fiind cu ss. taine. În veci pomenirea ei!

— Cu Dumineca cea mai apropiată, a »*Vameșului și Fariseului*« își începe Petru Maior șirul predicilor sale pe toate Duminecile anului. Atragem din acest peilej atențiunea preoțimei românești la aceste, cele mai frumoase, mai bine alcătuite și mai bine înveștmântate predici românești, în firul cărora, Duminecă de Duminecă, poate face învățătura poporului într'o limbă pricepută de toți.

Vol. I. (*Predicile pe Dumineci*) costă 5 cor. Vol. II. (*Predici pe sărbători*) costă 1 cor. Legate la olaltă frumos, în pânză şi piele, cu inscripţie aurită, şi franco, costă 7 cor. 50 fil. Se poate cere trimiţând banii înainte, dela adm. »Răvaşului«.

Cei ce au partea I., II. ori III. — şi sunt câteva sute de preoţi, cari le-au primit — pot să-şi completeze colecţia, trimiţând banii atât pentru cele primite, cât şi pentru cele ce lipsesc; fiecare parte costă 1 cor. 10 fil. Vol. I. are 5 părţi; vol. II. 1 parte.

— **Rugăm pe toţi cetitori să se țină în rând cu plă-tirea abonamentului. Fără bună rânduiala plății nu am putea plini toate bunele îndreptări, ce dorim a le face.**

— Avem promisiunea unui distins amic din Blaj de a ne da din când în când »*Scrisori din Blaj*«, prin cari cetitorii să fie în curent cu tot ce se lucrează şi se petrece în vechea noastră metropolă culturală. — În acest număr se începe deja şirul *scrisorilor* din Blaj.

Cărţi — Reviste — Ziare.

— *Convorbirile literare*, cea mai veche revistă românească în România, păşesc în al 41-lea an, cu un număr bogat, viu, ilustrat frumos şi cu totul altfel împărţit, decât până acum. Noul director, d-l Simion Mehedinţi, prof. la universitate, aduce cu sine şi un spirit nou, practic, şi un bun simţ pentru lipsele timpurilor noue. Revista ne orientează despre nouele schimbări printr'o notă »cătră on. public«, în care se zice:

»Sprijinită cu desinteresare de toţi colaboratorii săi — dela cei mai tineri până la membrii Academiei — revista de care e legată renaşterea literaturii noastre va continua să apară fără întreruperi, ca şi în acest lung timp de 40 de ani.

»Pentru a corespunde nevoilor prezente, pe lângă articolele de literatură şi ştiinţă, ea va desvolta şi partea sa de informaţie.

»O cronică lunară va da cetitorilor fapte mai însemnate din toate ramurile ştiinţei, arătând valoarea lor pentru cuge-tarea omului iubitor de a se cultiva. Timpul se poate omori, cetind ziare şi alte publicaţii trecătoare. O revistă cu cuprins bine ales, poate rămânea însă. şi trebuie să rămână, folositoare pentru educaţia unei generaţii întregi. În al doilea rând, cronică aceasta va cuprinde dări de seamă despre cărţile de curând apărute şi va ţine în curent pe cetitori cu cele scrise în câteva mari reviste străine, mai cunoscute, atrăgând atenţiunea si asupra articolelor mai însemnate din revistele româneşti.

A doua cronică se va ocupa cu *arta*. Având colaborarea unuia dintre specialiştii cei mai bine informaţi despre arta noastră, revista, prin articole şi ilustraţii, va împărtăşi publicului din materialul foarte bogat ce-i stă la îndemână, tot ce va fi de trebuinţă spre a informa pe Români asupra manifestării artei lor naţionale.

»A treia cronică se va ocupa cu *mişcarea economică*. Vor fi aduse la cunostinţa cetitorilor faptele cele mai însemnate privitoare la economia noastră naţională. — În deosebi chestia rurală va forma subiectul unei discuţiuni cât se va, putea mai largă.

»În fine, o rubrică deosebită va fi rezervată informaţiunilor privitoare la *Românii de peste hotară*. Mai mult decât ori şi când, viaţa lor e în plină prefacere. Revista, care a luptat pentru unitatea culturii tuturor Românilor, începând dela ortografie şi până la literatură, şi a legat neconţinut firul relaţiunilor literare peste hotar, consideră ca o datorie de a continua şi desvolta buna sa tradiţie şi în această privinţă.

»Şi prin vechime şi prin nepărtinirea sa — căci se adresează tuturor scriitorilor — revista care aminteşte numele lui Alexandri, Creangă, Eminescu şi alte nume mari a celor din viaţă, credem că va fi şi de aci înainte primită de publicul românesc cu simpatia ce se cuvine unei publicaţii, care înceţază de a mai fi legată de câteva persoane şi rămâne să fie legată de istoria dezvoltării culturale a întregului nostru popor».

Abonamentul la »Convorbiri literare« costă 15 cor., pentru stud. inv. şi preoţi dela sate 12 cor. şi. se adresează: Instit. C. Göbl, str. Dormnei, iar tot ce priveşte redacţia d-lui S. Mehedinţi, str. Racoviţa 12, Bucureşti.

— *Revista Bistriţei* zice despre „Metr. Brancovici“ de Dr. Bunea: »E o polemică foarte interesantă... scrisă cu acel aparat ştiinţific şi adâncile cunostinţe de istoriograf, de care a dat dovadă d-l can. Dr. Bunea... reducând la adeverata sa valoare studiul d-lui Mangra«.

— A apărut: *Cuvântări bisericesti* de Massilon, Episcop de Clermont, membru al Academiei franceze. Trad. de Ioan Genţ, protopop gr.-cat. în Oradea-mare. Tom. II. Preţul 3 cor. 40 fil. Volum de 304 pag. frumos tipărite Scăderea lui e limba, prea latinistă, (demnitate, dignitate, avertizat) împetrită cu citate de a dreptul latineşti, netraduse pe româneşte, chiar cuvintele mai potrivite bisericesti le întovărăşeşte de atribute cu totul nenimerite; d. e. »nepocăinţa finală«. Explicarea e, că traducătorul şi-a ales un autor clasic, cu o limbă literară artistică, cum e Massilon, fără să fie stăpân pe limba literară, în care voia să traducă.

Ca material pentru predici însă cartea e o comoară bogată, din care preotul bun își va găsi ajutoare la predică, iar oratorul de talent va ști suplini scăderile traducerii. De aceea o și recomandăm fraților preoți.

— *Floarea Darurilor* (nr. 3) are aceeaș bogăție de daruri sufletești, vechi și noue, ca și numerii de mai nainte. D. Iorga ne povestește, interesant și frumos, »ce carte învățau odată femeile la noi«.

Învățătura femeiască va fi venit, ca întreagă cultura și stăpânia din Răsărit, anumit din Bizanț. Până la 1600 nu se cunoaște vre-o iscălitură de femeie. La sfârșitul veacului 17-lea aflăm iscălitura frumoasă, cu litere latine (!) a Ilincăi, nepoata lui Mihaiu Viteazul; ea va fi învățat în Apus, unde pribegise cu tatăl său Nicolae Vodă Petrașcu. În veacul al 18-lea începe moda guvernanelor de casă, și apoi cercetarea claustrilor catolice, în Sibiu și airea. Pe la 1838—9 cele dintâi școli de fete la București și Iași, în cari limba română de loc, sau foarte puțin se învăța; se învăța franțozește, nemțeste și chiar grecește. Interesantă desvoltarea acestor școale și critica celor de azi.

După traduceri din *literaturi străine*, urmează ceva din Asachi și un duios și drept cuvânt a lui G. Lazar cătră iubiții frații săi Români (Prefața »Povățuitorului« său scris la 1820, tipărit la 1826 și 1833 la Buda), ale cărui adevăruri și azi au aproape aceeaș valoare.

»... un Neam nesimțitor, călcător de legile strămoșești și pizmaș spre cei de un sânge, fără pofta dragostei cei spornice cătră *luminare*, fără iubirea faptei bune și fără îndemnul înfrumșetării Neamului cade întru întunerecul nefericirii și se surpă din adins întru adâncul nesimțirei, gemând pururea întru ticăloșie.

Constată, că noi Români această și azi o pătimim și că numai »maximuri grecești« sunt, cari împiedecă sporul cătră înfrumșetarea fericii de aceea a venit în »acest pământ românesc« — »ca să samăn grâul cel curat și fără neghină«.

Strigă apoi cu amar: »O cum de bine au știut Grecii a lingări cătră Români, cât i-au făcut chiar împotrivitori limbei românești«.

D. Iorga ne mai dă descrierea (cu 2 ilustrații) a mânăstirei »Brancovenii«, în părăsire impie, apoi o foarte amănunțită prețuire, pe fond istoric, a »*Poeziilor populare din Maramureș*«, adunate de fratele nostru A. Țiplea și tipărite de Academie. Bine observă la sfârșit că »Maramureșul începe abia cu darurile sale, așa de noue. Fii țării (de pretutindeni — adaugem noi) să răzbată în văile lui pentru a ne aduce și altele din țara Voevozilor bătrâni... Măcar cântecul să nu ni-se piardă«. Unde resar suflute ca Țiplea nu e de desperat.

„Răvaşul“ Clujului.

— Duminecă, în 17 Febr. s'a ținut adunarea gen. a reuniunii meseriaşilor, în care s'a înnoit comitetul. Preşedinte s'a ales d-l *Vasile Ranta-Buticescu*, jude în penziune, care se bucură de încrederea tuturor, şi cu pracsă ce are avem nădejde, că va scoate cauza reuniunii, care este a culturii, din balul în care a lăsat'o nepriceperea şi slăbiciunea, de care abia s'a putut scutura.

— Direcţiunea institutului »*Economul*« a ales cu unanimitate între membrii săi pe d-l *Coriolan Papp*, directorul executiv al »*Bihorenei*« din Oradea-mare.

Poşta Redacţiei şi Administraţiei.

— **Caşovia.** Mulţumită pentru binevoitoarea atenţiune; s'a luat la program, dar nişte indicări personale şi îndemuri la cei din faţa locului s'ar strica. Ori ce ajutoare şi observări bine venite.

Se vor publica: Strămoşii, poezie, »Moş Ion, sluga Domnului« — schiţa.

»**Suceava**«. De ce se ascunde inima care iubeşte vorbele inimei? Până nu ese la *Inmină*, nici acestea din urmă nu vor ieşi... — **Nob.** Primit; ne bucurăm; aşteptăm şi — salutăm.

A. V. în B.

Dta: »Printre pături de noapte
Te aş urma ori şi unde
Intr' arborilor şoapte
Am fi 'n gânduri afunde«.

Noi: S'o înfundat, s'o întunecat
Ghici, Domnule unde?
In a corfei de hârtie
Cuprinsuri afunde.

O minune în lume!

Gratis şi franco acasă

primeşte ori cine un orologiu elveţian Remontoir Roskopf-patent, cu umblare de 36 oare, cu garanţie în scris pe 3 ani, împreună cu un lanţ, de panteră aurit, 1 toaletă de călătorie; 1 condeiu prima de nichel un briceag englezesc, cu 5 părţi, 1 tub de chichlimbar pentru ţigări şi ţigarete; 1 cravată de mătasă pentru domni, 1 barometru şi încă o şatulă cu 144 bucăţi de pene de scris de oţel şi 100 de cărţi post. ilustr. pentru numai 2.50 florini.

Trimitere prin rambursă

S. URBACH, KRAKAU nr. 242.

La comanda alor 2 pachete se adauge gratis un briciu angl; ce nu convine, se retrimit banii retour.

5-6

Suctit prin lege!

Fiecare imitație va fi pedepsită!

Veritabil e numai Balsamul lui Thierry

cu sămnul călugărițelor. 12 sticle mici sau
6 duple sau o sticlă mare patent costau K. 5.

Alfia Centifolia lui Thierry

contra ranelor, inflamațiilor, vătămurilor
5 tighii K. 3'60. Se trimit sau pe lângă ram
bursă sau trimițând banii înainte.

Aceste două mijloace sunt foarte cunoscute

Adresa: **A. Thierry, Pregrada**
la Rohits-Sauerbrunn.

Depou în cele mai multe farmacii. Broșuri cu
multe scrisori de mulțămintă se trimit gratuit.

Cine suferă de (nevoie)
sgârbiuri și stări ner-
trimitte gratis și franco dela

Epilepsie

voase, se ceară broșura
despre Epilepsie, care se
»Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt
a. Main. 19—52

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește **asigurări pe viață**
pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual	Avere proprie
Cor.: 34,600.000	Cor.: 274,000.000

Dividende solvite	Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000	Cor.: 570,000.000

Agentura generală pentru Transilvania:

Cluj. Strada Ferencz-József Nr. 17.

Filiala pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos nr. 4
în Palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:

Edinburg. (Anglia).

La tipografia
»CARMEN«
în Cluj
se află de vânzare

„ROMANA“

(pe note)

de Tunarul.

Prețul unui esempl.

2 cor. 50 fil.

Tipografia „Carmen“ Petru P. Barițiu în Cluj.